

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Višnja Arandelović, Stojan Marković, Zlatko Čobović, Nevena Krivokapić, Vukašin Obradović, Vlado Mareš, Vera Didanović, Dragan Đorđević, Ivana Stjelja i Tamara Skrozza, na sednici održanoj 29.8.2019. godine, jednoglasno izriče

JAVNU OPOMENU

Tekstom “Osuđena bivša premijerka Tajlanda postala srpska državljanka“, objavljenim 8. avgusta 2019. godine, Novinska agencija „Tanjug“

1.prekršila je tačku 3 Odeljka V (Novinarska pažnja) Kodeksa novinara Srbije, po kojoj je prećutkivanje činjenica koje mogu bitno da utiču na stav javnosti o nekom događaju jednako njihovom namernom iskrivljivanju ili iznošenju laži,

2.prekršila je i tačku 1 Odeljka IX (Poštovanje autorstva), po kojoj mediji i novinari poštuju i primenjuju važeće zakonodavstvo o zaštiti autorskih prava, a kada dobiju dopuštenje za reprodukciju iz drugog izvora, to čine uz uvažavanje autora i navođenje izvora.

Odluka Komisije biće objavljena na sajtu Saveta za štampu (www.savetzastampu.rs) i dostupna javnosti.

OBRAZLOŽENJE

Direktor i glavni urednik „Nedeljnika“ Veljko Lalić podneo je žalbu Savetu tvrdeći da je agencija „Tanjug“, bez navođenja izvora, objavila informaciju da je bivša premijerka Tajlanda Jingluk Šinavatra, koja je u svojoj zemlji osuđena na pet godina zatvora zbog korupcije, odlukom Vlade Srbije, dobila srpsko državljanstvo. „Tanjug“ je informaciju objavio istog dana kada je „izašao“ „Nedeljnik“ sa tekstom koji se bavi ovom temom. Pošto su brojni domaći i strani mediji preneli agencijsku informaciju, „Nedeljnik“ je pretrpeo veliku štetu. U žalbi je navedeno i da se redakcija „Nedeljnika“ obratila „Tanjugu“ sa pitanjem zašto nisu naveli da je informacija prvobitno objavljena u „Nedeljniku“ i da su dobili odgovor da ni „Nedeljnik“ nije naveo izvor, pa je agencija pronašla izvor – odluku Vlade objavljenu u „Službenom glasniku“ i na osnovu toga objavila vest. Lalić je istakao da je „Nedeljnik“ naveo izvor, objavio i faksimil odluke iz „Službenog glasnika“, a da se iz odgovora „Tanjuga“ može zaključiti da je „Tanjug“ informaciju saznao iz „Nedeljnika“ i da je to namerno sakrio.

U odgovoru na žalbu advokatski tim „Tanjuga“ osporio je pravo podnosioca žalbe da se žali zbog kršenja autorskih prava, budući da nije autor informacije koju je ta novinska agencija prenela. Kako je objašnjeno, izvor informacije nije bio nijedan medij, već je to „Službeni glasnik“, kako je i navedeno u odgovoru koji je prethodno dostavljen „Nedeljniku“. „Tanjug“

je, poštujući odredbe Kodeksa novinara Srbije, kako se ističe, naveo da je odluku o dodeljivanju državljanstva Šinavatri donela Vlada Srbije 26. juna, a da je odluka dan kasnije objavljena u „Službenom glasniku“. Advokati su naglasili i da je potpuno nejasno na osnovu čega je podnosilac žalbe zaključio da je „Nedeljnik“ izvor infomacije, te da za to nisu ponuđeni nikakvi dokazi.

Članovi Komisije za žalbe su zaključili da je novinska agencija „Tanjug“ morala da navede da je infomaciju o dodeljivanju državljanstva Šinavatri prvo objavio „Nedeljnik“, bez obzira što je reč o informaciji koja je objavljena u „Službenom glasniku“. Komisiji nije bilo uverljivo objašnjenje da nijedan medij nije bio izvor, već da je „Tanjug“ sam otkrio infomaciju u „Službenom glasniku“, sticajem okolnosti upravo onog dana kada je ona objavljena u „Nedeljniku“, a više od mesec dana nakon odluke Vlade Srbije. Takođe, samo objavljivanje infomacije iz „Službenog glasnika“ o tome da je nekome dodeljeno državljanstvo ne bi bilo ni od kakvog značaja, bez dodatne infomacije da je reč o bivšoj premijerki Tajlanda, osuđenoj za korupciju. Upravo ova dodatna infomacija tu vest čini ekskluzivnom, a to u odluci Vlade, na koju se „Tanjug“ poziva, nije bilo navedeno. Zbog toga članovi Komisije veruju da je informacija „preuzeta“ iz „Nedeljnika“, te da je „Tanjug“ morao to da navede, poštujući istraživački rad kolega koji su objavili analitički tekst o problematičnim odlukama Vlade o dodeljivanju državljanstva ljudima koji su u svojim zemljama osuđeni za određena krivična dela. Pozivanjem samo na odluku Vlade Srbije, „Tanjug“ je vest predstavio to kao nešto što je vlada zvanično saopštila, a ne pokušala da sakrije, čime je, po oceni članova Komisije, prekršena odredba Kodeksa novinara po kojoj je prećutkivanje infomacija koje mogu bitno da utiču na mišljenje javnosti o nekom događaju jednako namernom iskrivljivanju ili iznošenju laži.

Prekšena je i odredba koja se odnosi na zaštitu autorskih prava, odnosno obavezu navođenja medija iz kojeg je vest preuzeta. Komisija je i na prethodnoj sednici ukazala na to da bi trebalo preuzeti dobru praksu oz uglednih svetskih medija da se uvek navede koji medij je prvi objavio određenu infomaciju, što je u ovom slučaju posebno značajno, jer je reč o važnoj vesti, koju su preneli brojni i domaći i strani mediji.

Beograd, 29.8.2019.

Predsedavajuća

Višnja Arandelović